

Mexsulat

Iwergalen

Shipagha ait korsatmisi: ademlerdiki sarkoptik qichime kesili.

Terkiwi: bir dorining terkiwide 3 mg Iwermectin bar.

Dorining türi: 4 dane dora.

MELUMAT QEGHIZI

Bemargha tewsiye

KIRISH SÖZ

- Qichime kesili - bu adem terisining Sarkoptik kana qurtining (hominis) tesir qilishidin bolidighan parazitliq zererlinish. Bu ademlerge ait zererlinishtur. Kanidin chiqidighan beloklar ve qalduqlar ademning yuqiri sezghurluq reaksiyesining bolushigha sevep bolidu. Bu kechiligi tehimu küchiydighan küchlük qichishishqa elip kelidu.

YUQUSH MEXANISMI

- Qichime kesiling tarqilishi kanining ademler arisida terimu-tere ötüshi arqiliq bolidu. Elwette, bu uzaqqa sozulghan alaqe bolghan halette emelge ashidu, amma tez qol elishish yaki quchaqlishish peytide yuqush ehtimali nahayiti az. Lekin, aile ezaliri arisida we jinsiy elaqe arqiliq yuqushi bek asandur.

- Yashanghan ademlerge ait öyler, qobullima bölmiliri, türmiler, doxturxana oxshash jailarda köp ademler birlekte turidighan jailardimu asan yuqudu. Qichime kesili yene yeqinda kirlengen kiyim-keчек, löngge, yataq jabduqliri oxshash nersiler arqiliq wasitiliq we uzaqqa sozulghan alaqide yuqushi mümkin.

- Kana adem terisining özining ömürlük dewresining tamam qilishini hajat qilidu. Ademlerni parazitlash waqtida u egisidin sirt bolushi bilen bir-ikki ayghiche yashalaydu, kanilar bölme temperaturisida üç-tört künden artuq ömür sürmeydu.

- Kana sogh we yuqiri nemlikke yaxshi taqabil turalaydu. Uning 50°C-ta on minuttin artuq hayat qelishi mümkin emes. İnfeksiyelengen adem simptomliri bolmighan halettimu bu qichime kesilini bashqilargha yuqturidu.

İNKUBATSIYE MEZGILI

- İnfeksiyelinish we simptomlarning peyda bolush waqti texminen ikki heptige sozulishi mümkin, shundaqla alte heptigiche sozulushi mümkin, xususen eger adem tunji qetim aghriwatqan bolsa, parazitqa nisbeten sezghurluq yenik ötidu we qichishish keyinirek peyda bolidu. Qayta yuqturghan halette qichishish addettikidin tez 1 we 4 kun arilighida peyda bolidu.

YUQUSH MEZGILI

- Infeksiyelengen ademde keselning simptomliri bolmisimu, bashqilar üçhün infeksiyening potensial közi bolup tepilidu. Bu mezigil infeksiyening bashlinishidin we kana bilen tuxumlarning dawalash netijiside tamamen yoqap ketishigiche davamlishidu. Aghriq qollanghan kiyimdin dawa almighiche yaki shu kiyimni qollanghandin keyin yette kün ötmigiche kesel yuqushi mümkin.

- Deslepki akarizidliq dawalash bashlanghandin keyin 24 saat ötkendin keyin kesel yuqmaydu.

- Infeksiyelengen ademler dawa tamam bolghiche we dawaning ünimlik bolushigiche yeqin alaqidin we jinsiy alaqidin yiraq bolushi kerek. Prezerwativni qollinish qichime kesiling tarqap ketishige yol bermeydu.

DAWALASH

- Barliq simptomliri bar yuqturghan ademler bilen we ular alaqa qilghan simptomliri yok ademlermu dawa elishi kerek: birlekte yashaydighan öy ezaliri, jinsiy alaquide bolghan ademler, xususen keselni yuqturup elishtin burun bir ay bewasite we uzun waqt terimu - tere alaqa qilghan ademler.

- Barliq yuqturghan ademler we ular bilen alaqa qilghanlarning kaytidin yuqturup almaslighi üçhün bir waqta (24 saat ichide) dawa elishi hajet. Ademge birinchi qetim aghriqan peytide, adette, deslepki ikki-alte heptide simptomlarning bayqalmaydighinini we shu zamandila keselni yuqturup elish ehtimalinin bolushini este tutushi kerek.

- Birlekte yashaydighanlar we simptomsiz hovup üstide bolghanlar Iwermeclin dorisi bilen davalinishi kerek, chünki ular inkubatsiye mezigilide bolushi mümkin.

QORSHIGHAN ETRAPTIKI CHARILER (I):

Bu dorini qichime kesilini diagnoz qilghandin keyin 24 saatning ichide bashqa dawalash we control qilish chariliri bilen bir waqta qollinish hajet:

- Bu dawani bashlashtin burun yette kün ichide yuqturghan adem qollanghan ich kiyim, yataq jabduqliri, löngge ve bashqilarni dizinfeksiyesh kerek.

- Yuyushqa bolidighan barliq kiyimlarni bashqa betlerni kirlimeslik üçün, ularni plastik somkigha selip udul kir yuyush mashinisigha jailashturulghinigha isheshlik bolushi lazim.

- Kiyimlarni issiq su bilen yuysa durus bolidu (eng az degende 10 minut °C tin 60°C qiche yene 20 minut qurutquchta qurutush kerek yaki issiq ziklda qurutup 50 tazilididu) kanilarni öltürüş üçhün.

- Barliq yataq jabduqlirini her küni almashturup turush kerek.
- Kir yuyush mashinida yuyushqa bolmaydighan yaki qurutup tazilnidighan kiyimlarni yaki buyumlarni (mesilen, ayaq kiyim, palto, yotkanlar we bashqilar) kanilar bilen ularning tuxumliri ölüp qelishi üçün plastik somkigha selip ching baghlanghan halette yette künge qoyup qoyush kerek.
- Agriqning kiyimlirini yighidighan yaki yuyidighan barliq xizmetkarlar uzun yenglik xalat we bir qetimlik peley kiyishi kerek.
- Bemarlarning tutqan barliq krem, losyon, we bashqa terige ait mexsulatlarni dawa bashlanghiche tashlawetish kerek.

QORSHIGHAN ETRAPTIKI CHARILER (II):

- Matrislarni, yastuqlarni, yumshaq jahazliri, gilemler, mashina orunduqlirini bulung-bulunglarga qol yetküzüş arqiliq sowun bilen addettikidek tazilash kerek. Andin keyin shu yerdiki chang-tozangni süpürüş kerek. Elektrik süpürgeni qollinish kanilarni we ularning tuxumlirini yoq qilishni asanlitidu. Yastuqlar we qoltuqluq orunduqlar oxshash toqulma betlirining yaxshi tazilinishi üçün elektrik süpürgening kichik sepini ishlitishi hajet. Elektrik süpürgening qapchughini we filterini her ishletkenden keyin yengilap turush kerek.
- Bemar tutqan jihaz betlirini aqartisdighan xususiy mexsulat arqiliq addettikidek tazilap dezinfeksiyelep turush kerek. Eshundaq betlerde (xususen, plastikiliq orunduqlarda) 120°C tin yuquri temperaturidiki hor mashinisi bilen tazilisa durus bolidu. Shundaqla bemarning qollanghan matrislirining, yastuqlirining we bashqa plastikiliq betlerning material durus kelse, ularnimu hor mashinisi bilen tazilisa bolidu.
- Fumigatsiyening hajiti yoq.
- Qichime kesilining belgüli kanilarga we ularning nejislrige yuquri sezghurluq reaksiyesining netijisi bolghanliqtin, qichishish adette bir-ikki künlük dawadin keyin aziyidu. Barliq kanilar bilen ularning tuxumliri ölgini bilen, qichishish birnechche hepte boyi az mölcherde dawamlishishi mümkin. Terini taza we quruq tutush oxshash nendlendürgüchi kremlarni qollinishqa tewsiye etilidu.

Razimenlik: Doxtur Constanza Riquelme, Dermatolog MD Hospital Clínic de Barcelona, Doxtur Sebastián Podlipnik, Dermatolog MD, PhD, Hospital Clínic de Barcelona.